

jeg slet ikke om, at de ikke ville være med til, og det antager jeg heller ikke, at nogen af os Andre vil være med til. Det var mig dog en stor Beroligelse at se, at de to ærede Medlemmer ikke bestomindre kunde anbefale os at stemme for Flertallets Dagsorden; thi jeg antager, at deri ligger, at ialtfald Dagsordenen gaar ikke ud paa en yderligere Udvikling af vort Krigsvæsen; men disse Udtalelser fra de to pessimistiske Medlemmer maa formodentlig slutte sig til Noget, der vedrører Udvalgets indre Forhold, og som jeg ikke er bekendt med. Jeg har set Udvalgsflertallets Betænkning igjennem, men ikke fundet saadanne Udtalelser, som der fra dette Synspunkt kunde være Grund til at gjøre Indsigelse imod. Nogle af Ordene kunne have en mere militærisk Klang, end andre af os ville lægge i vore Ord, men det er Noget, jeg ikke lægger Vægt paa; jeg tror, det følger simpelthen af denne Sags Behandling. Ligesom man ikke kan undgaa at blive fort om Fingrene, naar man giver sig af med at rense Storstene, saaledes kan man heller ikke undgaa en vis Klang af Trommer og Trompeter, naar man behandler en Sag som denne, men det gaar af i Vast, det betyder ikke Noget. Altsaa, jeg ser med megen Fortrøstning hen til dette næste Alvorens Ministerium, der skal tage Forsvarssagen under ny og samlet Overveielse. Dette Ministerium faar jo forsaavidt en lykkelig Opgave, idet jeg dog tænker, at det ikke er den eneste Sag, som Alvorens Ministerium skal tage under Behandling, men at der er mange andre Spørgsmaal, som det vil være Opgaven for det næste Ministerium at overveie; det faar, siger jeg, paa en vis Maade en lykkelig Opgave, idet det overtager denne Sag med et Budget, der bugner af Velstand, med et Militærbudget, der er saa luxuriøst udstyret, at det kommende Ministerium med Rette kan vente i dets Overflod at finde Noget til andre mere nyttige og frugtbringende Opgaver. Men hvor stor end denne Interesse er, som ogsaa jeg føler for dette næste Ministerium, vil jeg dog sige, at denne Vængsel er forbunden med en vis Grad af Taalmodighed, og det ligger dels deri, at alle Revisioner for mig have noget Betænkeligt. Erfaringen har lært mig, at der sjældent kommer noget rigtig Godt ud af Revisioner. Ligesaa Grundlovens Revision i 1866 og til den, vi havde af vort Hær- og Søvæsen i 1880 — i hele det Tidsrum forekommer det mig, at Revisionernes Historie er denne, at det gaar med den som med Lovens Hule, at alle Spor vende indad; jeg har ikke set noget Revisionsforetagende, der egentlig har bragt

os Pengene tilbage, som vi tidligere have givet ud, men de have alle slugt Mere. Det er derfor, siger jeg, at jeg med en vis Taalmodighed ser hen til dette Revisionens Dødblik, idet jeg dog ogsaa der bygger noget paa den Stemning, som der med Hensyn til Militærvæsenet, forekommer det mig — og det vil sikkert de Fleste her kunne tale med om — mere og mere udbreder sig i Befolkningen, en Stemning, tør jeg sige, der ogsaa har fundet Udtryk i Flertallets Betænkning og navnlig den Del af Betænkningen, der lader de 30 Millioner, som en Gang vare Udtryk for dette Things Opfattelse paa Militærvæsenets Omraade, falde. Jeg tror ikke, der er noget Punkt i Betænkningen, hvor Flertallet med skarpere Instinkt har forstaaet at finde Stemningen i dette Thing end netop paa dette Punkt. Den Udvikling, der er foregaaet her i dette Thing, og som jeg tror, at den høitærede Conseilspræsident sagde, han ogsaa havde Blik for, strækker sig ganske vist langt udenfor dette Things Grændser; den breder sig til hele Folket. Derjom der i tidligere Tid var nogen Tendents i Folket til at behandle denne Sag rent overfladisk, paa Fantasiens Vej, med overspændt æsthetisk Jølefeststilthindelse, saa tror jeg, at det er forbi. Jeg tror, at dette Spørgsmaal: hvad skal det nytte? dette Spørgsmaal, der er en Hæder for vort Folks Forstandighed, breder sig mere og mere ud gjennem alle Lag i Befolkningen, og jeg nærer den Tro, at den Tid ikke er fjern, da ingen ærlig Mand eller Kvinde her i Landet vil tro, at det er forvarligt, eller vil kunne undgaa at se, at det er letindigt og samvittighedsløst at tage en Sag som denne uden dertil at knytte det Spørgsmaal: hvad skal det nytte? en Sag som denne, der for Tusinder og atter Tusinder af fattige Familier betyder et Bidrag — ikke alene i Penge, men i personlig Kraft — der føles stort og byrdefuldt, kun altfor stort og byrdefuldt. Med disse Ord skal jeg atter stemme imod Kjøbenhavns Befæstning. Jeg har med disse saa Bemærkninger ønsket at skaffe Blads for det Indtryk, at dersom der her i Thinget er Bemær af Militarismen, Folk, for hvem Militarismen er en Livssag, saa er der ogsaa her i Thinget Sjender af Militarismen, Folk, for hvem Modstanden mod Militarismen er en Livssag.

Formanden (Krabbe): Det kan vel neppe betvivles, at Enhver, der overveier denne Sag, hvad enten det sker her i Forsamlingen eller i Folket, for sig selv har reist det Spørgsmaal, som den ærede Taler forlangte, man skulde reise, nemlig, hvad denne Sag skal nytte til. Men naar dette